

Satranç

oynuyruz

Sadrazam Olan Vezir!

Satrancı öğrenir öğrenmez birkaç kişiyi yendikten sonra hepimiz kendimizi dünya şampiyonu ilan ederiz. Hem zaten o günkü düşüncemize göre dünya şampiyonları da satrancın nasıl oynandığını öğrenir öğrenmez (!) dünya şampiyonu olmamışlar mıdır?

Satrancı on yaşındayken öğrendiğimde Capablanca'ya yaraşır bir başarı göstermiştim: Yaşamımın ilk satranç partisinde babamı yenmiştim! Daha sonra mahallemizde tanıdıklarımız ve akrabalarımız içerisinde satranç bilen herkesle oynamaya başladım. Tabii beni yenenler oluyordu, ama çabalarım sayesinde 14 yaşındayken mahalle ve aile şampiyonu olmuştum. Daha satranç kitaplarının varlığını bilmiyordum. Tek şahı kaleyle mat etmeyi amcamdan öğrenmiştim. İki fil ile matı ise kendi kendime keşfetmiştim. Tanıdığım herkesi yendim ya, artık dünya şampiyonlarıyla oynayabilirim!

Bir gün dayımlara misafirliğe gitmiştik. Yengemin oldukça yaşlı olan babası da oradaydı. Anneme adını soruyor, aradan iki dakika geçmeden tekrar soruyordu. Herhangi bir şeyi iki dakika içerisinde unutabiliyordu.

Hoşbeşten sonra kuzenime maç teklif ettim, kendisi ODTÜ Fizik Bölümü'nde öğrenciydi. Çok yorgun olduğundan reddetti, ama dedesiyle oynamamı önerdi. Ben de kendimi dünyanın en iyi oyuncusu sandığım için derhal kabul ettim.

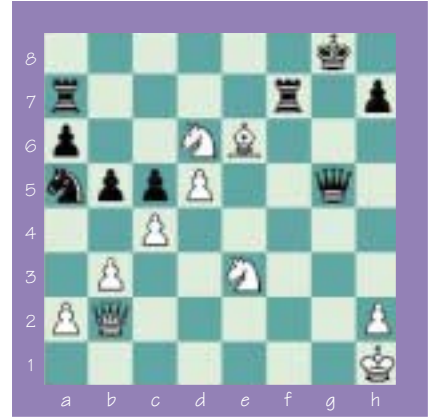
Maça başladık. Fakat o da ne? Dede mükemmel oynuyordu. O kadar yaşlı, o kadar unutkan olan dede beni feci halde üst üste yenmeye başlamaz mı? Şaşkına dönmüştüm! Bir ara birkaç oyun kazandım, hatta skoru eşitledim. Ancak dedeye bunu söylediğimde kendisinin galip olduğunu söyledi. Acaba gerçekten skoru unutmuş muydu, yoksa rol mü yapıyordu bilemiyorum. Sonuç olarak benim ağır bir yenilgi almamla maç bitmişti. Böylece satrançta birkaç kişiyi yenerek iyi oyuncu olunamayacağını anlamıştım. Doğru olan şey satranca bilimsel olarak yaklaşmak, kuramları incelemek ve kitapları izlemektir.

Maç sırasında çok ilginç bir oyun gelişti. Dedenin çok fazla piyonu olduğu ve bana tamamen kayıp bir oyunsonuna girmiştik. Dede piyonlardan birini sürerek vezir çıktı. Ancak piyonu tahtadan çıkarıp vezirle değiştirmeden vezir gibi hareket ettirdi. Daha sonra aslında vezir olan piyon diğer piyonların yanında bir kareye geldi. Dede başka taşlarla birkaç hamle yaptı ve vezir olan piyonun vezir olduğunu unuttu! Aynı piyonu tekrar piyon gibi son kareye kadar sürdü ve gerçekte vezir olan piyonu ikinci kere vezir yaptı!

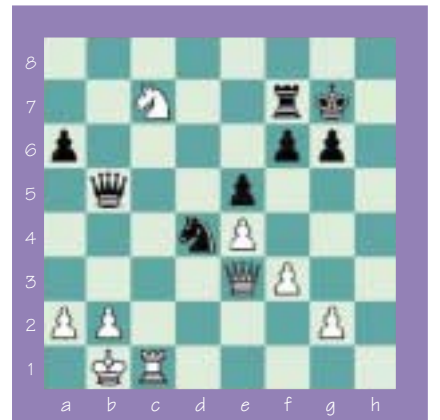
Maçtan sonra bu olayı anlattığımda dayım ilginç bir yorum yaptı: "O vezir artık sadrazam olmuş!"

Siz olsaydınız ne oynardınız?

Aşağıdaki konum 1966 yılı dünya şampiyonasında Petrosyan-Spassky arasında oluştu. Beyazlarla oynayan Petrosyan 1.Fxf7+ Kxf7 den sonra sürpriz bir hamle ile Spassky'yi terk etmek zorunda bıraktı. Bu hamleyi bulabilir misiniz?

Aşağıdaki konum da 1968 yılı dünya şampiyonası aday maçlarında Spassky-Korçnoy arasında oluştu. Veziri istekte olan Korçnoy 1... Ve2 oynadı 2.Ae6+! Şh7 den sonra yine sürpriz bir hamle ile Spassky rakibini terk etmek zorunda bıraktı. Bu hamleyi de bulabilir misiniz?

Çözümler gelecek sayımızda.
Abdullah Sözen